

eGovernment Monitor

HTML og CSS

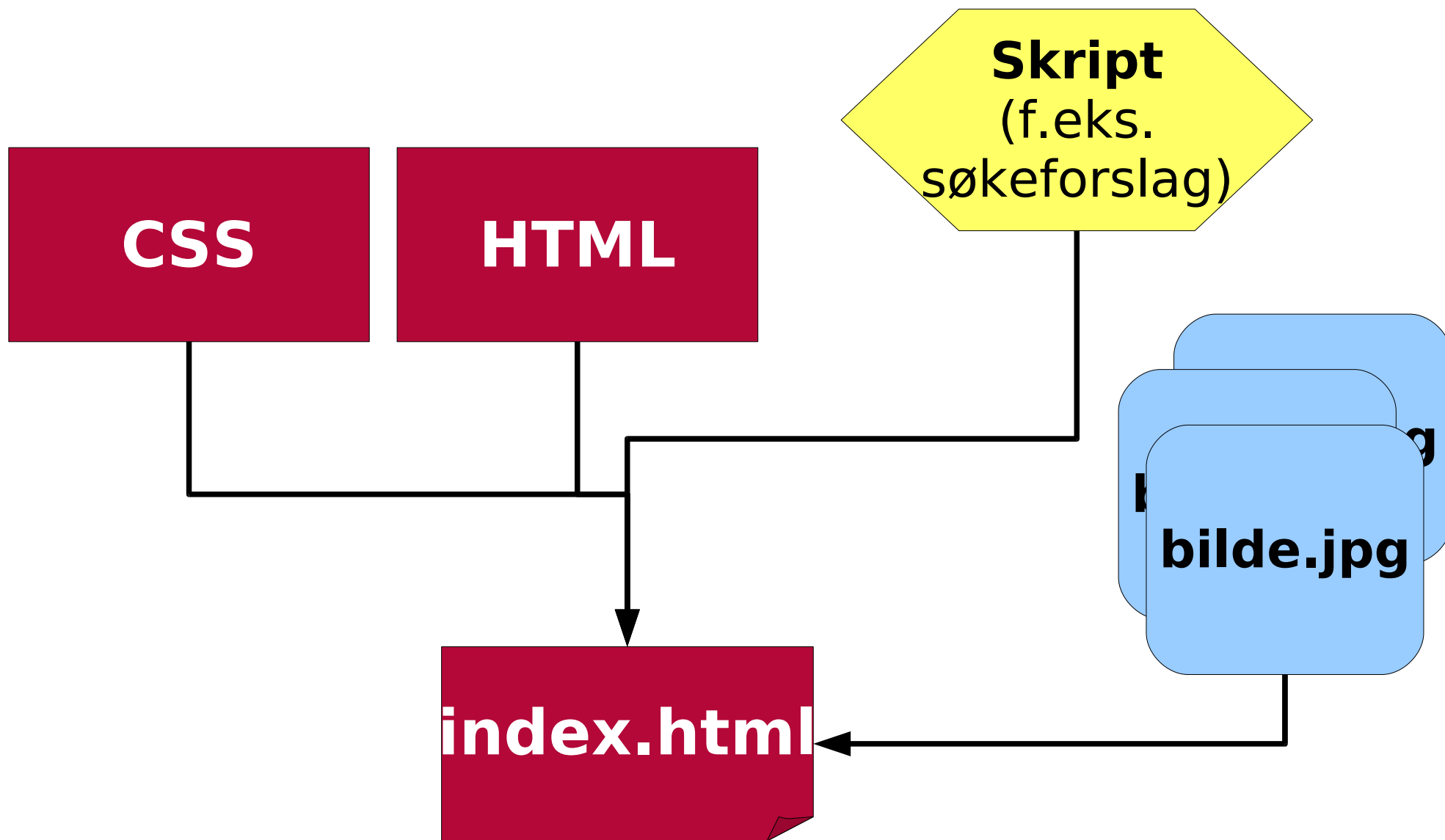
Introduksjon til web-teknologier for bedre kvalitet på nett, 2010-02-23

Lasse Berntzen (HIVE)
Annika Nietzio (FTB)

Oversikt

- Hva består en nettside av?
- Hva er HTML elementer og attributter?
- Forskjellige versjoner av HTML
- Layout, innhold, semantisk kode
- Hvordan barrierer oppstår

Hva består en nettside av?

Elementer og attributter ... og tagger

```
<a href="http://www.egovmon.no">  
  Nettsted til eGovMon </a>
```

- [Nettsted til eGovMon](http://www.egovmon.no)

Oppbygning av dokumenter

```
<!DOCTYPE html ...>
```

```
<html>
```

```
  <head>
```

```
    |
```

```
  </head>
```

```
  <body>
```

```
    |
```

```
  </body>
```

```
</html>
```

- Doctype
- Hodet <head> inneholder meta-informasjon, d.v.s. informasjon **om** dokumentet.
- Kroppen <body> inneholder det som blir tolket og vist frem i nettleserens vindu.

Validering av HTML-kode

- HTML (Hypertext Markup Language) er et språk som definerer dokumenters struktur og innhold.
- Setningsoppbygningen er standardisert, og dette gjør det mulig å sjekke om et dokument er gyldig.
- Sjekkingen kan foretas av et program. Programmet kalles en validator, mens prosessen kalles validering.
- Validering gir større trygghet for at en side virker i flere nettlesere, samtidig som validering bidrar til læringsprosessen.
- Se <http://validator.w3.org>

HTML versjoner

- I bruk i dag
 - HTML 4.01
 - XHTML 1.0 og 1.1
 - Tre underarter: strict – transitional – framset
- Ny versjon (under utvikling)
 - HTML 5
- DOCTYPE angitt i HTML-koden
- ```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-transitional.dtd">
```

# CSS: stilark (1)

- Stileark definerer utseende til elementene.
- Stilark er oppbevaringsstedet for disse definisjonene.
  - Stilark kan lenkes inn i dokumenter.
  - Et stilark kan således definere enhetlig utseende for et helt nettsted.
  - Siden stilark ofte gjenbrukes, kan en endring i et stilark få konsekvenser for mange nettsider.
- `<head>`
  - `<link rel="stylesheet" type="text/css" href="CSSeksempel.css">`
- `</head>`

# Eksempel: www.pasientreiser.no

Nettstedkart Høykontrast Skriftstørrelse



Forside For helsepersonell Kontakt Om oss Aktuelle lenker Stilling ledig

**Dine rettigheter**

- Rettigheter
- Egenandel
- Ledsager
- Rehabilitering
- Hva dekkes ikke?
- Ofte stilte spørsmål
- Frikort

**Lang saksbehandlingstid mange steder**

6. feb 2010

**Saksbehandlingstiden for refusjon av pasientreiser har mange steder i landet økt den siste tiden. Hovedgrunnen er en stor økning i antallet saker de siste månedene. Vi beklager ulempene dette medfører, og jobber nå for fullt med å få ned saksbehandlingstiden. [\[les mer\]](#)**

 05515

**Snarveier**

[Rutetider](#)  
[Helseekspressen](#)  
[NISSY](#)

# Eksempel: www.pasientreiser.no



Nettstedkart **Høykontrast** Skriftstørrelse

pasientreiser.no

**Forside** For helsepersonell Kontakt Om oss Aktuelle lenker Stilling ledig

**Dine rettigheter**

- Rettigheter
- Egenandel
- Ledsager
- Rehabilitering
- Hva dekkes ikke?
- Ofte stilte spørsmål
- Frikort

**Lang saksbehandlingstid mange steder**  
6. feb 2010

Saksbehandlingstiden for refusjon av pasientreiser har mange steder i landet økt den siste tiden. Hovedgrunnen er en stor økning i antallet saker de siste månedene. Vi beklager ulempene dette medfører, og jobber nå for fullt med å få ned saksbehandlingstiden. [\[les mer\]](#)

Søk

05515

**Snarveier**

- [Rutetider](#)
- [Helseekspressen](#)
- [NISSY](#)

- *(Versjon med høy kontrast)*

# CSS: stilark (2)

- Stiler kan også defineres inne i dokumentet
  - ```
<style type="text/css">  
  h1{font-family: "Arial"; font-size: 120%;}  
</style>
```
- Stiler kan defineres ned på enkelt-elementnivå
 - ```
<p style="margin-left: 10px; color: teal">
```

# Layout og innhold

## eGovMon – eGovernment Monitor

**A massive digitalization of public services is underway.**

**The main challenge in this development is to ensure that the new online services effectively address the real needs of the citizens, businesses and governmental agencies. A system to monitor this development can give a better understanding of how to build good online service for citizens and enterprises.**

The eGovMon project is developing methodology and software for quality **evaluation** of web services, in particular **eGovernment services**, concerning four areas:

- **Accessibility**
- **Transparency**
- **Efficiency**
- **Impact**

Additionally eGovMon will provide a **policy design tool** based on simulation models.

# Layout og innhold

## eGovMon – eGovernment Monitor

A massive **eGovMon – eGovernment Monitor**  
The main c

services effectively address the real needs of the citizens, businesses and governmental agencies. A system to monitor this development can give a better understanding of how to build good online service for citizens and enterprises.

The eGovMon project is developing methodology and software for quality **evaluation** of web services, in particular **eGovernment services**, concerning four areas:

- **Accessibility**
- **Transparency**
- **Efficiency**
- **Impact**

Additionally eGovMon will provide a **policy design tool** based on simulation models.

# Layout og innhold

## eGovMon – eGovernment Monitor

A massive digitalization of public services is underway.

The main challenge in this development is to ensure that the new online services effectively address the real needs of the citizens, businesses and governmental agencies. A system to monitor this development can give a better understanding of how to build good online service for citizens and enterprises.

```
<div class="intro">
```

```
<p>A massive digitalization of
public services is underway.

The main challenge in this
development is (...)</p></div>
```

... for quality
... es, concerning four

Impact

Additionally eG

```
.intro {font-weight:bold;}
```

... simulation models.

Layout og innhold

eGovMon – eGovernment Monitor

```


 methodology and software


```

that the new online
ens, businesses and
velopment can give a
ice for citizens and

The eGovMon project is developing methodology and software for quality **evaluation** of web services, in particular **eGovernment services**, concerning four areas:

- **Accessib**
  - **Transpar**
  - **Efficiency**
  - **Impact**
- ```
eGovernment services
```

Additionally eGovMon will provide a **policy design tool** based on simulation models.

Layout og innhold

```
<ul>
  <li>
    <span class="viktig">Accessibility</span>
  </li>
  <li>
    <span class="viktig">Transparency</span>
  </li>
  ...
</ul>
```

areas:

- **Accessibility**
- **Transparency**
- **Efficiency**
- **Impact**

```
.viktig {color: #8F001C;}
```

Additionally eGovMon will provide a **policy design tool** based on simulation models.

Bruk semantisk kode!

- Overskrift: `<h1>`, `<h2>`, ... , `<h6>`
- Avsnitt: `<p>`
- Uthevet tekst: ``
- Lister:
 - `` + ``
 - `` + ``
- Lenker: `<a>`
- Tabeller: `<table>`

Nøstende elementer

- Du kan plassere andre ting enn tekst mellom taggene.
 - F.eks. kan en ``-element legges inn i en `<a>`-element, slik at et bilde fungerer som en lenke.
- HTML-definisjonen bestemmer hvilke elementer som er tillatt i hvilken posisjon.
 - OK: ` ... `
 - *Ikke OK:* `<p> ... <h1>... </p>`

Barrierer

- Hva betyr meldingene fra eAccessibility Checker?
 - HTML eksempler
 - Hvorfor er det barriere?

Utdaterte elementer

- Noen elementer og attributter har blitt utdatert, først og fremst fordi de skaper problemer for tilgjengelighet.
 - De virker, men det er anbefalt at de ikke brukes.
 - Det er lite fremtidsrettet å bruke utdaterte elementer, fordi de vil ikke nødvendigvis fungere i framtidige nettlesere.
 - Det er bedre å bruke tagger som kan styres med stilark.
 - *Eksempler kommer i Mortens presentasjon.*

Manglende informasjon (1)

- Feil: Bilde uten alt-tekst


```

```

-

- Riktig: Bruk et attributt `alt="SHORT_MEANINGFUL_TEXT_ALTERNATIVE"` for elementet. Bruk en tom tekst for bilder som kun er til pynt (`alt=""`).


```

```


- Kjenner ikke igjen Bjørndalen

WHISTLER/OSLO (VG Nett) - Han gjør ikke det han har trent på, sier NRK-ekspert. [Les saken](#)
[vgd.no Diskusjon](#) Leser: [- Sju bom er jo helt sykt av Bjørndalen](#)

Brrrrrrr!

Kulden varer ut februar - minst
[Les hele saken](#)

Kultserie-gjeng gjenforenes i ny TV-serie

Siste nytt

Alle Nyheter Sport Rampelys

- 12:22 : [Libysk politi omringer Sveits' ambassade](#)
- 12:14 : [NRK-ekspert - Kjenner ikke igjen Bjørndalen](#)
- 12:11 : [Kripes etterforsker kokain-rømling](#)
- 11:57 : [Lufthansa vil stoppe streik i retten](#)
- 11:30 : [«Arrested Development»-gjengen gjenforenes i ny serie](#)
- 11:20 : [Mancini - Jeg vet ikke hvor Tevez er](#)
- 11:00 : [Psykisk ustabil mann \(20\) skjøt mot naboer](#)
- 10:59 : [Tilbyr El Fakiri ny kontrakt](#)

OL i Vancouver

Er «Pølsa» + Petter lik gull?
[LIVE](#) Laghopp stor bakke fra klokken 19.00
[LIVE](#) Følg lagsprint kvinner fri klokken 19.45
[LIVE](#) Følg lagsprint menn fri klokken 20.35
 • [OL-programmet](#) | [OL-vær](#) | [Medaljeoversikt](#) | [TV-program](#)

VG TV

Hvordan går det med sjiraff-sjarmøren?

Alt=

Alt=Still spørsmål til Donkeyboy her!

Oslo
-10° 1,4 m/s
[Endre sted](#)

Submit Query

NYHETER SPORT FOTBALL RAMPELYS REISE VÆR NYTTE TV-GUIDE LESERNE GØY

Google

Alt=

Alt=

Alle [Nyheter](#) [Sport](#) [Rampelys](#)

12:22	Libysk politi omringer Sveits' ambassade
12:14	NRK-ekspert - Kjenner ikke igjen Bjørndalen
12:11	Kripos etterforsker kokain-rømling
11:57	Lufthansa vil stoppe streik i retten
11:30	«Arrested Development»-gjengen gjenforenes i ny serie
11:20	Mancini - Jeg vet ikke hvor Tevez er
11:00	Psykisk ustabil mann (20) skjøt mot naboen
10:59	Tilbyr El Fakiri ny kontrakt

- Kjenner ikke igjen Bjørndalen

WHISTLER/OSLO (VG Nett) - Han gjør ikke det han har trent på, sier NRK-ekspert. [Les saken](#)

Leser: - [Sju bom er jo helt sykt av](#)

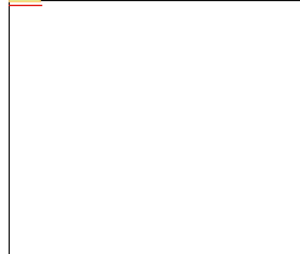
Alt=diskusjon

[Bjørndalen](#)

Alt=

Alt=

Brrrrrrr!

Kulden varer ut februar - minst [Les hele saken](#)

- [Sjekk vinterferieværet på](#) [Alt=](#)
- [Send VG Nett din beste kuldehistorie](#)
- [Er du lei av kulden nå? Stem her!](#) [Alt=](#)

Kultserie-gjeng gjenforenes i ny TV-serie

[Les hele saken](#)

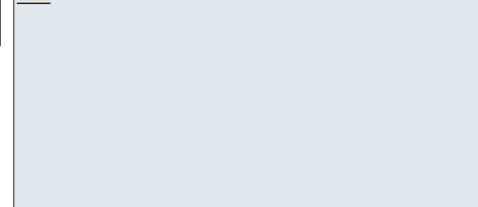
Alt=

Alt=

Alt=

Er «Pølsa» + Petter lik gull?

[Alt=vg live](#)
19.00

[Laghoff stor bakke fra klokken](#)

[Alt=vg live](#)
19.45

[Følg lagsprint kvinner fri klokken](#)

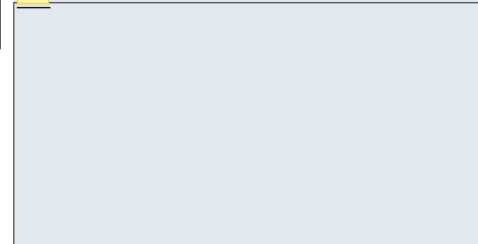
[Alt=vg live](#)
20.35

[Følg lagsprint menn fri klokken](#)

• [OL-programmet](#) | [OL-vær](#) | [Medaljeoversikt](#) | [TV-program](#)

Hvordan går det med sjiraff-sjarmøren?

Alt=

Alt=vgtv

[her](#)

[Følg sjiraff-liven](#)

MinID nøkkel til nok en viktig tjeneste

MinID

15. februar passerte vi 1,7 mill. registrerte brukere av den offentlige elektroniske legitimasjonen MinID.

Den største økningen hittil i år skyldes tiendeklassinger som skal søke om opptak i videregående skole.

(22.02.2010)

Europakommisjonens hospitantordning - Difi rapport 2010:02

Forvaltningens bruk av kunnskapsutveksling gjennom praktisk deltakelse i EU-systemet er kartlagt på oppdrag fra UD. Difi

peker på enkelte forbedringspunkter som skal bidra til en mer effektiv og samordnet bruk av Europakommisjonens hospitantordning.

(11.02.2010)

Flyreiseaktivitet i staten tallfestet

Innrapportert data om statsansattes flyreiser innenlands og utenlands viser en økning på 57 000 flyreiser og 73 mill. km fra 2. halvår 2008 til 1. halvår 2009. Mye av økningen skyldes sannsynligvis forbedrede rapporteringsrutiner.

(10.02.2010)

Frokostseminar om Statens kommunikasjonspolitikk

Er det mulig å nå alle? Hvordan kan en statlig etat sikre at alle i en aktuell målgruppe får den informasjonen de har krav på? Og hvordan vet de at de har nådd alle? Dette er noen av problemstillingene

som diskuteres på Difis frokostseminar 1. mars.

(09.02.2010)

Våre nettsted

- [Anskaffelser.no](#)
- [Doffin.no](#)
- [Ehandel.no](#)
- [Kunnskapsnettverk.no](#)
- [Minside.no](#)
- [Norge.no](#)
- [Norsk.lysingsblad.no](#)
- [Prosjektveviseren.no](#)
- [Samarbeidsportalen](#)
- [Standardiseringsportalen](#)

MinID nøkkel til nok en viktig tjeneste

Alt=Logo MinID

15. februar passerte vi 1,7 mill. registrerte brukere av den offentlige elektroniske legitimasjonen MinID. Den største økningen hittil i år skyldes tiendeklassinger som skal søke om opptak i videregående skole.

(22.02.2010)

Europakommisjonens hospitantordning - Difi rapport 2010:02

Alt=Bilde av Europakommisjonens bygning

Forvaltningens bruk av kunnskapsutveksling gjennom praktisk deltakelse i EU-systemet er kartlagt på oppdrag fra UD. Difi peker på enkelte forbedringspunkter som skal bidra til en mer effektiv og samordnet bruk av Europakommisjonens hospitantordning.

(11.02.2010)

Flyreiseaktivitet i staten tallfestet

Alt=Klimakvote og flyreise

Innrapportert data om statsansattes flyreiser innenlands og utenlands viser en økning på 57 000 flyreiser og 73 mill. km fra 2. halvår 2008 til 1. halvår 2009. Mye av økningen skyldes sannsynligvis forbedrede rapporteringsrutiner.

(10.02.2010)

Frokostseminar om Statens kommunikasjonspolitikk

Alt=Statens kommunikasjonspolitikk - bilde

Er det mulig å nå alle? Hvordan kan en statlig etat sikre at alle i en aktuell målgruppe får den informasjonen de har krav på? Og hvordan vet de at de har nådd alle? Dette er noen av problemstillingene som diskuteres på Difis frokostseminar 1. mars.

Våre nettsteder

Anskaffelser.no

Doffin.no

Ehandel.no

Kunnskapsnettverk.no

Minside.no

Norge.no

Norsk.lysingsblad.no

Prosjektveviseren.no

Samarbeidsportalen

Standardiseringsportalen

Manglende informasjon (2)

- Id og label i HTML schema
 - CMS må være tilrettelagt for bygging av tilgjengelige schemaer.
- Finn barrierer på din nettside

```
<form action="/nb/valideringsresultater" method="get">
```

Kontroller et dokument på nett

Adresse

(f.eks. <http://www.egovmon.no>)

Returner resultater som EARL

(EARL utdata er ikke ment å være leselig for mennesker)

```

<form class="singleform" action="/nb/valideringsresultater" method="get">
  <fieldset class="area">
    <legend>Kontroller et dokument på nett</legend>
    <div class="row">
      <label for="input_url">Adresse</label>
      <input id="input_url" type="text" size="40" name="url"/>
      <span class="description">
        (f.eks.
         <cite>http://www.egovmon.no</cite>
        )
      </span>
    </div>
    <div class="row">
      <label for="input_earl">Returner resultater som EARL</label>
      <input id="input_earl" type="checkbox" name="earl"/>
      <span class="description">
        (
         <a href="/nb/oss/#def8">EARL</a>
         utdata er ikke ment å være leselig for mennesker)
      </span>
    </div>
    <div class="lastrow">
      <input type="submit" value="kontroll"/>
    </div>
  </fieldset>
</form>

```



```

<form action="/nb/valideringsresultater" method="get">
  Kontroller et dokument på nett
  -----
  <label> Adresse <input id="input_url" name="url" size="40">
  (f.eks. http://www.egovmon.no)
  <label> Returner resultater som EARL <input id="input_earl" name="earl" value="on">
  (EARL utdata er ikke ment å være leselig for mennesker)
  <input> kontroll

```

Manglende struktur

Overskrifter

Dårlig eksempel!

> Forside > NSBs datterselskaper

<h1>KONSERNINFORMASJON

<h1>NSBs datterselskaper

Nettbuss AS

Nettbuss er et heleid datterselskap av NSB AS. Konsernet består av morselskapet Nettbuss AS samt 19 hel- og deleide datterselskaper.

[Les mer her](#)

NSB Gjøvikbanen AS

NSB Gjøvikbanen er et 100% eiet datterselskap av NSB AS, og ble opprettet da NSB vant anbuds konkurransen om å drifte Gjøvikbanen.

[Les mer her](#)

Svenska Tågkompaniet AB

NSBs datterselskap Tågkompaniet ble etablert i 1999 og er et ungt og nytt selskap.

[Les mer her](#)

Manglende struktur

Overskrifter

<h2>

mangler

> [Forside](#) > [NSBs datterselskaper](#)

<h1> **KONSERNINFORMASJON**

<h1> **NSBs datterselskaper**

Nettbuss AS

Nettbuss er et heleid datterselskap av NSB AS. Konsernet består av morselskapet Nettbuss AS samt 19 hel- og deleide datterselskaper.

[Les mer her](#)

NSB Gjøvikbanen AS

NSB Gjøvikbanen er et 100% eiet datterselskap av NSB AS, og ble opprettet da NSB vant anbuds konkurransen om å drifte Gjøvikbanen.

[Les mer her](#)

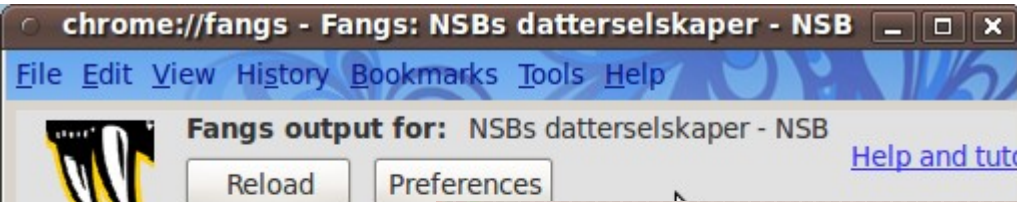
Svenska Tågkompaniet AB

NSBs datterselskap Tågkompaniet ble etablert i 1999 og er et ungt og nytt selskap.

[Les mer her](#)

Ulike lenkemål

Dårlig eksempel!

Screen reader output Heading

Links list

- Glemt passord?
- Kontakt oss
- Les mer

- Les mer her
- Les mer her
- Les mer her
- Les mer her
- Les mer her
- Les mer her
- Les mer her
- Les mer her
- Tilbake til NSB Konsern hove

> Forside > NSBs datterselskaper

<h1> **KONSERNINFORMASJON**

<h1> NSBs datterselskaper

Nettbuss AS

Nettbuss er et heleid datterselskap av NSB AS. Konsernet består av morselskapet Nettbuss AS samt 19 hel- og deleide datterselskaper.

[Les mer her](#)

NSB Gjøvikbanen AS

NSB Gjøvikbanen er et 100% eiet datterselskap av NSB AS, og ble opprettet da NSB vant anbudskonkurransen om å drifte Gjøvikbanen.

[Les mer her](#)

Svenska Tågkompaniet AB

NSBs datterselskap Tågkompaniet ble etablert i 1999 og er et ungt og nytt selskap.

[Les mer her](#)